

INHOUD

Woord vooraf	7
‘Er bestaan twee sleutelwoorden die alle deuren openen: taxi en pizza’ (Ghislain)	13
‘Langzamerhand wordt onze sector met de grond gelijk gemaakt’ (Eric Jouve)	32
‘Eén bange nacht’ (Leen)	52
‘Taxichauffeurs moeten één stelregel hanteren: horen, zien en zwijgen’ (Ibrahim Yilmaz)	57
‘Ik ben de enige vrouwelijke taxichauffeur die in Gent ’s nachts de baan op gaat’ (Dorine De Maertelaer)	73
‘Iedereen in het milieu weet dat de taximaffia bestaat’ (Larbi El Founti)	88
‘Hoe belangrijker de mens, hoe minder belangrijk hij zich voordoet’ (Tom Monfils)	103

‘Het leven is niet altijd simpel en zeker niet altijd rechtvaardig’ (Bassam Amrani)	121
‘Ik heb een goede engelbewaarder’ (Koen Deruyver)	137
‘Taxichauffeurs nemen enorm veel risico’s’ (Martine Elsocht)	152
‘Ik ga altijd op zoek naar het goede in de mens’ (Leila Haloui)	162
‘Fooien van 500 euro en meer’ (Franck Bozza)	171
‘Sommigen laten me duidelijk voelen dat ik maar een chauffeur ben’ (Ahmet Moussaoui)	188
‘Wie bang is, kiest beter een andere job’ (Armand)	198
Dank u wel	208

WOORD VOORAF

De stelling dat taxichauffeurs heel wat meemaken, is bekend en ze klopt als een bus. Toch kreeg ik tijdens het schrijven het gevoel rond te wandelen in een stukje onontgonnen gebied. Na een aantal verhalen te hebben gehoord die niet zouden misstaan in een gewaagde kaskraker van formaat, kwam ik tot de conclusie dat de taxi een rariteitenkabinet op wielen is. Om een of andere reden nodigt de achterbank uit tot intieme momenten met een anonieme chauffeur die het gros van de passagiers slechts een keer ontmoeten. Er wordt heel wat afgepraat in de taxi en dat leidt tot de meest uiteenlopende bekentenissen, gaande van blijdschap tot verdriet en alles wat daartussen ligt. Taxichauffeurs zijn gezelschapsmens, luisteraar, deelgenoot, therapeut en als het moet ook eerste hulpverlener. Ze komen in aanraking met reizigers uit alle lagen van de bevolking – u zult zelfs een aantal beroemdheden de revue zien passeren – en die kleurrijke mengelmoes staat garant voor onconventionele figuren die alle registers opentrekken.

Wie denkt dat monologen per definitie saai zijn, vergist zich. De getuigen die, zonder franjes of tierelantijntjes, met de meest excentrieke anekdotes voor de pinnen kwamen, deden me geregeld versteld staan. Ze vertelden over

de bikkelharde concurrentie tussen Uber, taxibedrijven en eenmanszaken, over pikante seksscènes, schaamteloze dronkaards en drugverslaafden, professionele ruziemaakers, overtuigde racisten en vuilgebekte straatboefjes die er niet voor terugdeinzen een wapen boven te halen. Ook de brutale wanbetalers blijven niet achterwege en dat terwijl, ironisch genoeg, het woord *taxi* – een verwijzing naar het Griekse *táxis* – staat voor *betaling*. Snel werd duidelijk dat de gewone man verrassend veel diepgang kan vertonen en dat de taxi een kameleon is die, al naargelang de omstandigheid, verandert in biechtstoel, salon, boudoir, kantoor, snackbar, café of toilet en een enkele keer zelfs in plaats delict en sterfkamer. En dat laatste mag u zeer letterlijk nemen.

Gelukkig verlopen de meeste ritten wel vlot en af en toe valt er zelfs heugelijk nieuws te melden. De Belgische rockzanger Arno Hintjens, u allen bekend, doet zijn reputatie als *enfant terrible* alle eer aan. Hij vertelde me dat hij in een taxi werd geboren, en dat ongewoon verhaal kreeg nog een staartje:

‘Mijn moeder heeft me altijd verteld dat ik in een taxi werd geboren, maar hoe dat allemaal juist verlopen is, weet ik niet. Op mijn vijftiende vond ik eens een portefeuille. Omdat er 500 frank (12 euro) in zat, wat in 1964 veel geld was, bracht ik mijn vondst naar de flikken. ’s Anderdaags kwam de eigenaar van de portefeuille, die de eerlijke vinder wilde bedanken, bij ons thuis aanbellen. Toen mijn vader de voordeur opende, was hij erg verbaasd, want voor hem stond de taxichauffeur in wiens auto ik werd geboren en ik

herinner me dat ik een beloning van 20 frank (50 eurocent) kreeg.’

Bij nader inzien zijn er wel meer sloebertjes die hun ouders de stuipen op het lijf jagen. Steve Van Avermaet, baas van een groot taxibedrijf zegt hierover het volgende:

‘Op een zondagochtend bracht een van onze chauffeurs, nota bene tijdens zijn eerste werkmaand, een hoogzwangere vrouw en haar echtgenoot naar het Sint-Vincentius-ziekenhuis in Antwerpen. Ze had al drie dochters en die bevallingen waren telkens moeizaam verlopen. De weeën waren begonnen en onze chauffeur had onmiddellijk door dat hij zich moest haasten. Hij merkte dat de vrouw elk moment kon bevallen en maakte aanstalten om te stoppen zodat hij kon helpen. Maar de dame maande hem aan zo snel mogelijk naar het ziekenhuis te rijden.

Op een gegeven moment legde haar man zijn jas onder haar, met de bedoeling de zetels te beschermen. Amper een paar straten van het ziekenhuis verwijderd, werd de kleine Abdoulaye, na drie persweeën, op de achterbank geboren. De papa, die redelijk van de kaart was, knipte de navelstreng door. Toen onze chauffeur de baby hoorde huilen, was dat voor hem een zeer emotioneel moment. ’s Avonds was hij nog altijd niet gekomen. ‘Ik ben nog steeds sterk onder de indruk,’ zei hij, ‘Ik was zo zenuwachtig dat ik niet meer helder kon denken. Het gevoel dat ik kreeg toen ik de baby hoorde krijsen, kan ik nog altijd niet beschrijven. Het was alsof ik de geboorte van mijn eigen kinderen opnieuw beleefde en het scheelde niet veel of ik had gehuild.’ Moeder en zoon stelden het goed en achteraf is de chauffeur een boeket bloemen gaan afgeven aan de kersverse ouders.

Sinds de komst van de Amerikaanse internetonderneming Uber stormt het op de taximarkt en de pittige stoeledans zorgt voor een pak heibel. Het komt erop neer dat Uberklanten via een app op hun smartphone een taxi kunnen bestellen en dat de ritten veelal goedkoper zijn omdat er geen centrale aan te pas komt. Volgens mijn getuigen bezondigt Uber zich aan oneerlijke concurrentie. Hun privéchauffeurs, in het milieu ook wel ‘cowboys’ genoemd, rijden zonder vergunning en betalen vaak geen sociale lasten. Terwijl traditionele taxichauffeurs aan een waslijst van regels moeten voldoen. Komt daar nog bij dat ze het, nog steeds volgens de officiële taxichauffeurs, niet al te nauw nemen met de tarieven en dat hun chauffeurs soms duchtig over de schreef gaan. Uber spreekt dat met klem tegen: de klant, die de prijs op voorhand kent, betaalt via zijn smartphone. Het transparante systeem sluit volgens hen op die manier zwartwerk uit. Bovendien zit er in de app een beoordelingssysteem, stelt Uber nog. Daarom zullen chauffeurs er alles aan doen om passagiers tevreden te stellen, want bestuurders die slechte punten krijgen, vliegen er onverbiddelijk uit. Het gekibbel lokte al stakingen uit en ondertussen werd Uber door de Belgische Taxifederatie (FeBeT) voor de Brusselse rechtbank van koophandel gedaagd. En toch is Uber in 2019 naar Wall Street getrokken.

Is Uber, dat in relatief korte tijd een ongeziene opmarskende, een te beklagen underdog of een gewaardeerde marktspeeler die de oude getrouwe taxichauffeur binnen dit en zoveel jaar zal verdringen? Sinds juni 2018 is er alleszins een nieuwe concurrent opgedoken waarover het laatste woord nog niet is gezegd. De Belgische Taxifederatie, die

Uber naar de kroon wil steken, lanceerde met de applicatie Victor Cab een variant. Er wordt alleen gewerkt met taxichauffeurs die een officiële licentie en een bewijs van goed gedrag en zeden kunnen voorleggen. Met het initiatief wil men aantonen dat men openstaat voor technologische vooruitgang. De tijd zal uitwijzen of het een succes wordt.

Toch blijft het moeilijk te voorspellen hoe het allemaal zal evolueren. Dat was een goede reden om dit boek te schrijven en te luisteren naar *echte* taxichauffeurs. Hoewel er een aantal raaklijnen waren, kon ik de getuigen onmogelijk in vakjes onderbrengen. Elk spitant verhaal stond borg voor een onvoorspelbaar no-nonsense scenario waarin de grens tussen fatsoen en je-m'en-foutisme zonder de minste wroeging gezwind werd overschreden. Als ik een ding heb geleerd, dan is het wel dat het beroep van taxichauffeur een plaats verdient in de eregalerij van veelzijdigheid en authenticiteit. Als het klopt dat het leven vol verrassingen zit, dan is dit er het bewijs van. Zoveel is zeker. Bijgevolg mag u een soort roadmovie-script verwachten, gekarakteriseerd door een aantal theaterkunstvormen zoals tragedie, blijspel en improvisatie. Ik zou er nog een paar kunnen noemen, maar ik ga het hierbij laten, want de taxi wacht. Welkom aan boord!

Oeps, in al mijn haast bijna vergeten: ik heb nog een interessant weetje voor wie een job als taxichauffeur ambieert. Londense taxichauffeurs moeten zo'n 25.000 straatnamen kennen. Onderzoek van hun hersenen voor, tijdens en na het instuderen van het stratenplan toonde aan dat hun grijze massa was toegenomen.

En nog eentje om het af te leren. Ook in Londen loopt al meer dan vijftig jaar het spannende toneelstuk *De muizenval*, een misdaadverhaal van bestsellerauteur Agatha Christie. Omdat die publiekstrekker nog altijd wereldwijd in diverse talen wordt opgevoerd, staat op de laatste pagina van het programmaboekje: *'Bewaar het geheim van de muizenval.'* Dit verzoek wordt op het einde van de voorstelling traditiegetrouw mondeling herhaald tijdens de groet van de acteurs. Taxichauffeurs die passagiers naar het theater brengen, hanteren hierover een bepaalde code. Wanneer ze op het einde van de rit geen fooi krijgen, zorgen ze voor een ongevraagde coup de théâtre. Op het moment dat de klant uitstapt, verklappen ze zonder scrupules – foei toch! – wie de dader is. En voor u het vraagt: nee, de butler heeft het niet gedaan.

Veerle Maebe

April 2019

‘ER BESTAAN TWEE SLEUTELWOORDEN DIE ALLE DEUREN OPENEN: TAXI EN PIZZA’

Ghislain (°1965) die na het overlijden van zijn vader het familiebedrijf overnam, rijdt al bijna dertig jaar in binnen- en buitenland. Met de jaren heeft hij het vertrouwen van veel klanten gewonnen en ondanks een aantal negatieve ervaringen blijft het beroep hem boeien.

Mijn ouders hielden een café open en daarnaast was mijn vader tweeëntwintig jaar taxichauffeur. Ik ben dus in de business opgegroeid. Op mijn zevende kon ik al autorijden en het was mijn taak om de ceremonieauto's te wassen. Toen ik nog een kleine jongen was, reed mijn vader eens met mij door de buurt van het Brusselse Noordstation, een speciale wijk waar veel prostituees voor het raam zitten. Het oog wil ook wat, alle mannen kijken naar de vitrines en bijgevolg staat er altijd een file. Daar worden nooit snelheidsboetes uitgeschreven. Mijn vader heeft me toen de wijze raad gegeven: ‘Als ge later aan het Noordstation passeert en ge ziet er iemand die ge kent, dan moet ge altijd claxonneren. Zodra de man zich omdraait, moet ge roepen: “Ah Jules!”’, of

hoe hij ook mag heten. Diegenen die op heterdaad betrapt worden, zijn natuurlijk gegeneerd en die kunnen achteraf nooit vragen: “Wat deed jij daar?” Want taxichauffeurs brengen hun klanten naar waar ze willen. Die mensen zullen altijd voor u moeten zwijgen.’

Mijn vader startte de zaak tweeënvijftig jaar geleden op. Ik wilde absoluut in zijn voetsporen treden en was lang vragende partij, maar dat zag hij niet zitten. Als jongeman was ik een beetje te wild: uitgaan, drinken... Enfin, je kent

‘Soms vragen klanten waar alcohol en drugs worden verkocht en waar de beste meisjes zitten’

dat. Na zijn overlijden nam ik het familiebedrijf over. Tijdens mijn eerste werkmaand kreeg ik telkens dezelfde opmerking: ‘Uw vader deed het zo en zo...’ Ik zal dit eens met een voorbeeld toelichten. Een klant drong erop aan om aan elk café te stoppen. Dat was ik niet van plan, maar hij beweerde dat hij dat met mijn vader wel had gedaan.

Op het einde van de rit verweet hij me dat ik te duur was, en alsof dat niet volstond voegde hij eraan toe dat mijn vader altijd vriendenprijesjes had gemaakt.

Ondertussen ben ik al bijna dertig jaar op de baan. In al die jaren is er veel gebeurd in de taxi en elk verhaal is voor mij belangrijk. Er wordt wel eens gezegd dat taxichauffeurs weten waar alles te verkrijgen is, en dat klopt. Als het om onwettige toestanden gaat, is het niet de bedoeling daarin mee te gaan. Soms krijg ik de vreemdste verzoeken: waar alcohol of bepaalde drugs worden verkocht of waar de beste meisjes zitten. Ooit zette ik een klant af bij een prostituee en tien minuten later zat hij alweer in mijn taxi. Daar zat

duidelijk schot in de zaak! Als ik namen zou noemen, dan ontploft Vlaams Brabant. Velen weten dat ik daarvan op de hoogte ben, maar er wordt nooit over gepraat. Een goede taxichauffeur moet altijd en overal discreet zijn.

Ik heb een aantal zalige klanten. Ik denk hierbij aan de vierennegentigjarige René, een vitale mijnheer met een pak levenservaring en een fantastische man om mee rond te rijden. Ik haalde eens een klant, een joviale kerel die me eveneens nauw aan het hart ligt, af van een trouwpartij. Toen hij op het einde van de rit zijn geld bovenhaalde, riep hij verbaasd: ‘Nondedju, dat is mijn portefeuille niet!’ Toen pas merkte hij dat hij de verkeerde vest had meegenomen.

Over bruiloften gesproken, onlangs bracht ik een koppel naar hun jubileumfeest. En dat was toch wel uniek, want vijftig jaar geleden had mijn vader hun trouwfeest gedaan. En ooit figureerde ik totaal onverwacht in een suite. Toen een van de nichtjes op de ochtend van de trouwdag door haar vriendje werd gedumpt, nam ik zijn plaats in. Meestal krijgen trouwers aan de kerk bloemen aangeboden. Als het koppel in mijn auto zit, leg ik de ruikers in de koffer. Soms vergat ik de boeketten naar de feestzaal te brengen. Mijn vrouw heeft meer dan eens gedacht dat ik bloemen voor haar had gekocht. Niet dus, want ik moest ze terug naar de zaal brengen.

Op een dag vervoerde ik een bruid en haar vader naar de kerk. Ik hoef niet achterom te kijken om te weten dat er iets gaande is in mijn taxi, ik voel dat gewoon. Mijn ooghoek heeft een enorm bereik, biologisch gezien kan dat niet, maar het is wel zo. De bruid droeg een kort trouwkleed en plots merkte ik dat de vader zijn hand diep onder haar rok stak

en haar begon te strelen. Ik dacht bij mezelf: 'Wat een smeerlap! Die zit hier gewoon zijn dochter te bepotelen!' Tot ik erachter kwam dat die oudere man de bruidegom was. En ooit heeft een bruid, die alleen in mijn taxi zat, me een voorstel gedaan, en dat op haar trouwdag. Ze droeg een jurk met een gewaagd décolleté. Toen ik opmerkte: 'U ziet er mooi uit!' insinueerde ze met een veelzeggende blik: 'Ja, en dat is niet alleen voor mijne vent.'

Een van mijn jeugd vrienden was met een braaf meisje getrouwd. Hij was een goede jongen, maar door omstandigheden zat hij aan de drank. Hij had dat thuis altijd gezien. Zijn vader was een dronkaard en hij had zijn moeder, die jong was gestorven, nooit gekend. Enfin, het koppel ging uiteen en na een tijd hertrouwde hij. Hij bestelde dezelfde taxi's en dezelfde oldtimer, het feest ging in dezelfde zaal door en

'Achtentwintig jaar lang heb ik dag en nacht, zeven dagen op zeven gereden'

noem maar op. Het kwam erop neer dat het tweede huwelijksfeest een kopie was van het eerste. Ik was de chauffeur van dienst en toen ik dat aan de bruid vertelde, was ze in alle staten. Die dag heb ik dus mijn mond voorbij gepraat.

Ik hou van mijn job omdat het sociaal aspect me enorm aantrekt. Dat neemt niet weg dat ik al tientallen keren heb overwogen om ermee te stoppen. Er komt een pak stress bij kijken en ik klop ongelofelijk veel uren. Achtentwintig jaar lang heb ik dag en nacht, zeven dagen op zeven, gereden. 's Nachts kwamen er tien tot dertig oproepen binnen. Vaak heb ik me eventjes aan de kant moeten zetten om een kwartiertje te dutten. Bovendien had ik veel